

El jaciment arqueològic del solar situat davant la catedral de Tortosa és, segons els experts, un dels conjunts arqueològics més importants de la ciutat. En pocs metres quadrats s'han trobat elements que expliquen els dos mil anys d'història de Tortosa, des de les úniques restes romanes de la ciutat, un tram de 40 metres de muralla del s.iii, fins a restes de la ciutat visigòtica, andalusí, medieval i moderna.

Dos mil anys d'història de Tortosa

ELEMENT 1: tram de 40 metres de la muralla romana datada del s.iii

ELEMENT 2: absis del que podria ser la primera església de Tortosa

FOTO NÚRIA CARO

Tortosa L. Bertomeu

Els dos mil anys de la història civil, militar i religiosa de Tortosa es troben concentrats al jaciment arqueològic del solar del davant de la catedral de Tortosa. Així ho han fet constar els arqueòlegs després de finalitzar les excavacions que s'hi han dut a terme en fins a tres fases diferents. Hi ha un element que converteix aquest jaciment en un dels més importants de la ciutat: un tram de muralla del s.iii. Es tracta de les primeres restes romanes que apareixen a la ciutat. **"Durant l'època romana, Dertosa era una de les principals vies d'entrada a la península Ibèrica a través del riu i fins ara no hi havia cap resta arqueològica ni cap espai per poder visitar"**, explica Jordi Diloli, coordinador del projecte arqueològic.

LA DERTOSA ROMANA "Aquest

solar ens explica la història de Tortosa", insisteix Jordi Diloli. Així en aquest jaciment s'han trobat elements del s.i, com una gran plaça pública d'època alt imperial que estaria associada a una zona monumental romana **"Segurament devia ser una plaça de representació, un espai important de la vida política de la ciutat davant del riu"**, explica Diloli. De fet, els arqueòlegs consideren que podria tractar-se del fòrum de la Dertosa romana.

També s'han trobat elements del s.iii, un tram de muralla conservada de 40 metres i una amplada d'entre 2,55 i 2,80 metres i una alçada d'entre 4 i 5 metres. Aquest és l'element més impactant que s'ha localitzat en aquest jaciment, ja que les dimensions de la muralla donen idea de la magnitud d'aquest monument que té continuïtat més enllà del jaciment. La seva orientació indica que tanca-

va i delimitava la ciutat en relació amb el curs del riu Ebre i el tram conservat es dirigeix directament al portal de Tamarit, d'origen medieval i existent avui dia. En aquesta darrera fase de les excavacions s'ha intentat arribar fins al fonament de la muralla romana i han topat també amb l'estructura d'una antiga claveguera romana de forma pentagonal que abocava al riu. Els arqueòlegs creuen que aquesta muralla fou construïda no tant per la necessitat de defensa bèl·lica, sinó com a protecció contra les crescudes del riu i la invasió de sediments.

D'entre els s. iv i v s'ha localitzat un espai de salaons, de tractament del peix, prop del riu i de la muralla, així com un edifici residencial.

L'ÈPOCA VISIGÒTICA Un altre dels elements importants localitzats en aquest espai i que ha centrat bona

part de la tercera fase d'excavacions ha estat una estructura absidial, segurament datada del s.vi i que formaria part d'una església visigòtica, la més antiga de Tortosa, i contemporània dels primers bisbes tortosins. Malgrat que els arqueòlegs creuen que es troben davant del primer complex episcopal de Tortosa (contemporani al Concili de Tarragona - 516 i el primer bisbe Urs), els treballs realitzats fins ara no els han permès afinar més en la recerca. **"L'absis està recolzat a un gran mur que dona al carrer Croera. Si hem de saber a quin edifici correspon aquest absis s'ha d'excavar sota el carrer Croera"**. Els arqueòlegs creuen que es tracta d'un edifici important, no d'un espai particular, que segurament correspondria a un espai de culte, **"però no n'estem segurs al 100%"**, diu Diloli. En cas de tractar-se d'una església, els arqueò-

legs creuen que la major part del temple, naus i absis principal, estarien situats sota el carrer Croera. Les restes localitzades formarien part de la fonamentació de l'edifici ja que segurament la pavimentació original va haver de ser construïda a una cota elevada amb l'objectiu de salvar un important desnivell del terreny. De fet, el gran mur de carreus contra el qual recolza l'absis formaria part d'una gran terrassa romana de dos nivells que servia per salvar el desnivell que hi havia entre el riu i el turó a sobre del qual està aixecada ara la catedral de Tortosa.

TURTUIXA Continuant la cronologia del jaciment, els arqueòlegs han localitzat també elements andalusins. De fet en aquesta època es va enderrocar l'edifici al qual correspon l'estructura de l'absis, un espai que fou ocupat per edificis residencials i